

T.C.  
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ  
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/253  
KARAR NO : 1983/148

K A R A R

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmakla birlikte, 1402 sayılı yasa'nın değişik 13. maddesindeki süre ve bağlantı koşullarını içermeyen suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

Davacı : K.H.  
Sanık : Abdullah Durmuşlar  
O L A Y : Sanığın 24-12-1970 tarihinde Bursa Milli Nizam Partisi İdare

Heyetinde kayıtlı üye olduğu, Kurşunlu Kasabasının kahvesinde kaymakamlıktan izin almadan köy halkını toplayarak Necmettin Erbakan'ın sesini içeren bantı teypte halka dinlettiği, bu bantta dini siyasete alet eden cümleler bulunduğu, sanığın dini siyasete alet eden bu ses bantını toplantı yasa'sına aykırı olarak kahvede kasaba halkına dinletmiş bulunduğu iddiasıyla İnegöl C. Savcılığınca hakkında ilk soruşturma yapılması istemiyle kamu davası açılmıştır.

İnegöl Sorgu Hakimliği: 26-4-1971 günü, 1971/6-11 sayı ile; yaptığı ilk soruşturma sonucunda sanığın eylemine uyan TCK.nun 163/4-5., 171 sayılı yasa'nın 18. maddeleri uyarınca cezalandırılması için hakkındaki son soruşturmanın Bursa Ağır Ceza Mahkemesinde açılıp yapılmasına karar vermiştir.

Bursa 2. Ağır Ceza Mahkemesi: 8-7-1971 günü, 1971/95-122 sayı ile; sanığın Milli Nizam Partisinin mensuplarından bulunduğu, anılan partinin Anayasa Mahkemesi'nce laikliğe aykırı girişimleri nedeniyle kapatıldığı, bu husus dikkate alındığında eylemin sıkıyönetim ilânına neden olan suçlardan olduğu,

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi: 22-10-1971 günü, 1971/100-62 sayı ile; atılı suçun, sıkıyönetimden önce ve sıkıyönetim bölgesi dışı da işlenmiş olduğu ve sıkıyönetim ilânını gerektirir nitelikte bulunmadığı,

Gerekçeleriyle görevsiz olduklarına karar vermişlerdir.

Olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için dosya kendisine gelen,

Yargıtay Ceza Genel Kurulu; sıkıyönetim ilânına sebep olan suçların niteliğine ve görevli mahkemeyi tayin etmek yetkisi 1402 sayılı yasa'nın 13. maddesince sıkıyönetim komutanına tanınmış bir yetki olduğundan sıkıyönetim askeri mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi: Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun askeri mahkemenin görevsizlik kararının kaldırılmasına ilişkin kararının yetki dışı verilmiş bir karar olduğu kanısına vardığını, <sup>ileri sürerek</sup> Uyuşmazlığı gidermeye yetkili Anayasa'nın 142. maddesinde belirtilen Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kurulmasına kadar davanın askeri savcılıkta bekletilmesine ve durumdan Milli Savunma Bakanlığının haberdar edilmesine karar vermiştir.

İNCELİME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Y. İsmet Ayer, Yaşar Çiftçioğlu, Ergun Argon ve Nail Yücel'in katılmaları ile yaptığı, 11-4-1983 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ;

...../.....

Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoğlu'nun Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüldüğü düşünülür.

Suç, 24-12-1970 günü İnegöl'de işlenmiştir.

Daha önce ilân edilen sıkıyönetim döneminde işlenen suçlarla ilgili ve henüz sonuçlanıp, kesinleşmeyen davaların hangi yargı merciinde görüleceğinin tayininde son sıkıyönetim ilân kararında yer alan ilân nedenlerinin ve yürürlükteki sıkıyönetim yasa'sının görevle ilgili maddelerinin gözönünde tutulması suretiyle dava konusu eylemlerin değerlendirilmesi gerekir.

İncelenen dosya içeriğinden, sanığa atılı suçun, siyasal ve ideolojik amaçlı olduğu, devletin varlığına yönelik olarak işlenmesi açısından, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu belirlenmektedir.

Ancak suçun, 1402 sayılı yasa'nın değişik 13/a.maddesinde öngörülen süre dışında işlenmesi, sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu suçlarla ortak ve genel amaç içerisinde işlendiğini gösteren, bunun organik ve örgütsel yönünü belirleyen hiçbir belge ve bulguya dosyada rastlanmaması açısından, Adli Yargı yerinde görülmesi ve Bursa 2. Ağır Ceza Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUC : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğine, bu nedenle Bursa 2. Ağır Ceza Mahkemesinin 8-7-1971 günlü, 1971/95-122 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 11-4-1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan  
Servet Tüzün

*[Signature]*

Uye  
İsmail Oğuz

*[Signature]*

Uye  
Nevzat Doğan

*[Signature]*

Uye  
Y. İsmet Ayer

*[Signature]*

Uye  
Yaşar Çiftçioğlu

*[Signature]*

Uye  
Ergun Arğan

*[Signature]*

Uye  
Nail Yücel

*[Signature]*